

Línia estratègica 5

Pràctiques segures

“Moltes persones pensen, quan han superat un error, que ja no necessiten tornar a esmenar-lo.”

Marie von Ebner-Eschenbach, escriptora (1830-1916)

Si bé les altres línies estratègiques inclouen aspectes transversals i d'organització, aquesta línia estratègica agrupa les accions concretes de la pràctica diària dels professionals de l'atenció primària per fer-les més segures. S'ha considerat operatiu organitzar-la segons els diferents aspectes de l'assistència sanitària que es consideren clau per millorar la seguretat del pacient a l'atenció primària:

- Línia estratègica 5.1. Identificació inequívoca dels pacients
- Línia estratègica 5.2. Cures segures: úlceres per pressió
- Línia estratègica 5.3. Ús segur dels medicaments
- Línia estratègica 5.4. Prevenció d'infeccions
- Línia estratègica 5.5. Cirurgia menor segura

Línia estratègica 5.1

Identificació inequívoca de pacients

La identificació inadequada dels pacients és una causa important d'errors i complicacions en l'assistència sanitària. Culturalment s'accepta la identificació del pacient de manera verbal en qualsevol acte assistencial, especialment a l'atenció primària. Tanmateix, en moltes ocasions no és adequada, ja que els pacients poden presentar barreres del llenguatge, idiomàtiques o auditives, o es pot tractar de població pediàtrica; tots aquests aspectes poden augmentar la probabilitat de cometre errors i d'ocasionar problemes de seguretat en l'atenció rebuda.⁴²

Tradicionalment, en l'àmbit hospitalari s'ha emprat el registre dels pacients per mitjà d'un braçalet per tal de minimitzar els errors, però a l'atenció primària no hi ha aquest recurs; tot i que el nombre de cites i de visites és alt, persisteix un comportament de confiança excessiva en aquest aspecte.

En l'àmbit de l'atenció primària és important remarcar la importància de la identificació documental del pacient i la verificació verbal, independentment de la via d'accés al centre de salut (per telèfon, presencialment o a domicili) i definir els procediments en què el pacient s'ha d'identificar: confirmació d'una cita o una interconsulta, assistència per a l'extracció de mostres biològiques, proves invasives o administració d'injectables o vacunes, cirurgia menor ambulatoria, proves no invasives (electrocardiograma, espirometria, ecografia...), atenció directa a la consulta, atenció d'urgència o atenció a domicili.

Objectius

1. Garantir la identificació correcta del pacient quan es relaciona amb el centre de salut a fi de prevenir errors relacionats amb l'assistència sanitària.
2. Incorporar activament el pacient —i, en té, la persona cuidadora— en el procés d'identificació.
3. Verificar la identitat del pacient i el procediment previst abans d'iniciar-lo.
4. Complir adequadament la identificació documental del pacient.

Accions

1. Formar el personal en el procediment adequat d'identificació dels pacients i en la necessitat de verificar-la potenciant l'ús de la targeta sanitària individual com a document identificatiu.
2. Fer l'avaluació i el seguiment del procés d'identificació.
3. Potenciar la recerca proactiva d'històries clíniques duplicades.
4. Difondre entre professionals i pacients la necessitat i la importància de la identificació inequívoca dels pacients.
5. Resoldre de manera proactiva i oportuniste, en qualsevol moment de l'assistència, les duplicitats de la història clínica trobades.

Indicadors

1. Nombre de participants en la formació sobre la identificació del pacient del total de professionals del centre de salut.
2. Proporció d'històries clíniques d'atenció primària obertes amb dades incloses en el sistema d'informació poblacional (nombre d'altres ràpides incloses a l'e-SIAP [sense CIP autonòmic]).